

הלבנות טוען ונמצא פֶּרֶק יא

א. כָּל הַקִּרְקָעוֹת הַיְדוּעוֹת לִבְעָלֵיהֶן אָף עַל פִּי שֶׁהֵן עָתָה תַּחַת יְדֵי אֲחֵרִים, הֲרִי הֵן בְּחֻזְקָת בְּעָלֵיהֶן. פִּי־צַד: רְאוּבֵן שֶׁהָיָה מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֻצֵּר כְּדֶרֶךְ שֶׁהָעַם מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּחֻצְרוֹתֵיהֶן, דֶּרֶךְ בָּהּ וְשׁוֹכְרָה לְאַחֵרִים וּבִנְיָה וְסוֹתֵר, וְאַחֵר זָמַן בָּא שִׁמְעוֹן וְטָעַן עָלָיו וְאָמַר לוֹ, חָצֵר זֹאת שֶׁתַּחַת יָדְךָ שְׁלִי הִיא, וְשׁוֹכְרָה הִיא בְּיָדְךָ, אוֹ שְׁאוּלָּה, אוֹ גִּזְוִלָּה, וְהִשִּׁיבּוּ רְאוּבֵן שֶׁלֹּךְ הָיְתָה, וְאַתָּה מְכַרְתָּה לִּי, אוֹ נִתְּתָה לִי בְּמִתְנָה אִם אֵין עֵדִים לְשִׁמְעוֹן שֶׁהָיְתָה יְדוּעָה לוֹ, נִשְׁבַּע רְאוּבֵן הַסֵּת וַיַּעֲמֵד בְּמָקוֹמוֹ.

ב. אָבֵל אִם הֵבִיא שִׁמְעוֹן עֵדִים שֶׁחָצֵר זֹאת שְׁלֹו הָיְתָה הֲרִי הִיא בְּחֻזְקָת שִׁמְעוֹן, וְאוֹמְרִין לְרְאוּבֵן, הֵבֵא רְאִיָּה שֶׁמְכַרָּה לָךְ, אוֹ נִתְּנָה לָךְ. וְאִם לֹא הֵבִיא רְאִיָּה מְסַלְקִין אוֹתוֹ מִמֶּנָּה, וּמְחַזְרִין אוֹתָהּ לְשִׁמְעוֹן, אָף עַל פִּי שְׁאִין רְאוּבֵן מוֹדָה לְשִׁמְעוֹן שֶׁהִיא הָיְתָה שְׁלֹו, שֶׁהֲרִי יֵשׁ עֵדִים לְשִׁמְעוֹן.

ג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁמַּצְרִיכִין רְאוּבֵן לְהֵבִיא רְאִיָּה אוֹ יִסְתַּלֵּק, בְּשִׁלָּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ זָמַן מְרַבָּה. אָבֵל אִם הֵבִיא עֵדִים שֶׁאֲכַל פִּרוֹת קִרְקָע זֹאת שְׁלוֹשׁ שָׁנִים רְצוּפוֹת, וְנִהְנָה בְּכָלָה כְּדֶרֶךְ שֶׁנִּהְגִּין כָּל אָדָם בְּאוֹתָהּ קִרְקָע, וְהוּא שֶׁהָיָה אֲפָשָׁר לִבְעָלִים הָרְאוּשׁוֹנִים שֶׁיִּדְעוּ בְּזֶה שֶׁהַחֲזִיק, וְלֹא מָחוּ בּוֹ מִעַמִּידִין אוֹתָהּ בְּיַד רְאוּבֵן; וַיִּשְׁבַּע רְאוּבֵן הַסֵּת שֶׁמְכַרָּה לוֹ שִׁמְעוֹן, אוֹ נִתְּנָה לוֹ, וַיִּפְטֹר.

ד. מִפְּנֵי שְׁאוּמְרִים לְשִׁמְעוֹן, אִם אָמַת אֵתָה טוֹעֵן שִׁלָּא מְכַרְתָּ וְלֹא נִתְּתָ לָמָּה הָיָה זֶה מִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁנָה אַחֵר שָׁנָה בְּקִרְקָעָךְ, וְאֵין לָךְ עָלָיו לֹא שֹׁטֵר שְׁכִירוֹת, וְלֹא שֹׁטֵר מִשְׁכֻּנָּה, וְלֹא מַחִית בּוֹ.

ה. טָעַן וְאָמַר, מִפְּנֵי שִׁלָּא הִגִּיעַ אֵלַי הַדָּבָר, שֶׁהֲרִי הָיִיתִי בְּמַדִּינָה רְחוֹקָה אוֹמְרִים לוֹ אִי אֲפָשָׁר שִׁלָּא יִגִּיעַ הַדָּבָר בְּשִׁלָּא שָׁנִים; וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ אֵלַיָּה הָיָה לָךְ לְמַחֹת בְּפָנֵי עֵדִים, וְתוֹדִיעַ אוֹתָם שֶׁפְּלוּנִי גָזַל אוֹתִי, וְלִמְחֹר אֲתַבְּעֵנוּ בְּדִין: הוּאִיל וְלֹא מַחִית, אֵתָה הַפְּסֻדָּת עַל עֲצָמָךְ.

ו. לְפִיכָף אִם הָיְתָה מְלַחֲמָה וְשִׁבוּשׁ דְּרָכִים בֵּין הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ רְאוּבֵן וּבֵין הַמָּקוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ שִׁמְעוֹן אֲפֹלוֹ אֲכַלָּה רְאוּבֵן עֲשָׂרִים שָׁנָה מוֹצִיאִין אוֹתָהּ מִתַּחַת יָדוֹ, וְחוֹזְרֵת לְשִׁמְעוֹן: מִפְּנֵי שֶׁיִּכּוֹל לֹאֵר לֹא יִדְעָתִי שֶׁזֶה מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּקִרְקָעִי.

ז. הֵבִיא רְאוּבֵן עֵדִים שֶׁהָיָה שִׁמְעוֹן בָּא בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וַעֲמִיד בְּמָקוֹם זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם אוֹ פָּחוֹת אוֹמְרִים לְשִׁמְעוֹן, מִפְּנֵי מָה לֹא מַחִית כְּשֶׁבֵּאת; אֲבֻדָּת זְכוּתְךָ.

ח. טָעַן שִׁמְעוֹן וְאָמַר, טְרוּד הָיִיתִי בְּשׁוּק, וְלֹא יִדְעָתִי שֶׁזֶה בְּתוֹךְ חֲצִרֵי הֲרִי זֹאת טְעָנָה, שֶׁכָּל שְׁלוֹשִׁים יוֹם יִהְיֶה אָדָם טְרוּד בְּשׁוּקוֹ. וְאִם עָמַד יוֹתֵר מִשְׁלוֹשִׁים יוֹם, וְלֹא מָחָה אֲבֹד זְכוּתוֹ. וַיִּרְאֶה לִּי, שְׁדִין זֶה אֵינוֹ אֵלָּא בְּכַפָּרִים, שֶׁהָעַם טְרוּדִין בְּשׁוּקִים שְׁלָהֶן.

ט. וּמִפְּנֵי מָה אֵין אוֹמְרִין לְרְאוּבֵן, אִם אָמַת הוּא הַדָּבָר שֶׁמְכַר לָךְ אוֹ נִתֵּן לָךְ בְּמִתְנָה, לָמָּה לֹא נִזְהַרְתָּ בְּשֹׁטֵר שְׁלָךְ: מִפְּנֵי שְׁאִין אָדָם נִזְהָר בְּשֹׁטֵרוֹ, וְהוֹלֵךְ כָּל יָמָיו, וְחֻזְקָה שְׁאִין אָדָם נִזְהָר בְּשֹׁטֵרוֹ, אֵלָּא עַד שְׁלוֹשׁ שָׁנִים; וְכִיּוֹן שֶׁרְוָאָה שְׁאִין אָדָם מִמָּחָה בְּיָדוֹ, שׁוֹב אֵינוֹ נִזְהָר.

י. הֲרִי שֶׁמָּחָה שִׁמְעוֹן בְּמַדִּינָה רְחוֹקָה מִפְּנֵי מָה לֹא יִטָּעֵן רְאוּבֵן

וַיֹּאמֶר, לֹא שָׁמַעְתִּי שְׂמִיחָה בִּי, כִּדִּי שְׂאֲזֹהָר בְּשֹׁטְרִי: מִפְּנֵי שְׂאוּמְרִין לוֹ, חֲבֵרָךְ יֵשׁ לוֹ חֵבֶר, וְהַחֵבֶר יֵשׁ לוֹ חֵבֶר אַחֵר, וַחֲזָקָה שְׁהִגִּיעַ אֵלֶיךָ הַדָּבָר; וְכִיּוֹן שִׁידַעְתָּ שְׂמִיחָה בְּךָ בְּתוֹךְ שְׁלוֹשׁ שָׁנִים אִם בְּאַמֶּת הָיָה לְךָ שֹׁטֵר וְלֹא נִזְהַרְתָּ בּוֹ, אֵתָהּ הִפְסַדְתָּ עַל עֲצָמְךָ.

יֵא. לְפִיכָךְ אִם מִיחָה שָׁמַעוֹן בְּפָנֵי הָעֵדִים, וְאָמַר לָהֶם אֵל תּוֹצִיאוּ דָבָר זֶה מִפִּיכֶם אֵין זֶה מִחָאָה. אָבֵל אִם אָמְרוּ הָעֵדִים מַעֲצָמָן, אֵין דָּבָר זֶה יוֹצֵא מִפְּנֵינוּ הָרִי גַם זֶה מִחָאָה: שֶׁדָּבָר שְׂאֵין אָדָם מַצִּיָּה עָלָיו, אוֹמְרוֹ שְׁלֹא בְכוֹנָה.

יב. וְכֵן אִם צִוָּה לָעֵדִים וְאָמַר לָהֶם, אֵל תּוֹדִיעוּהוּ, אוֹ שְׂאָמְרוּ הֵן מַעֲצָמָן, אֵין אָנוּ מוֹדִיעִין אוֹתוֹ גַּם זֶה מִחָאָה הִיא: שְׂאָף עַל פִּי שְׂאֵינָן מוֹדִיעִין אוֹתוֹ, מוֹדִיעִין הֵם לְאַחֵרִים; וְהַדָּבָר יִגִּיעַ אֵלָיו.

יג. פִּיצֵד הַמִּחָאָה: אוֹמֵר בְּפָנֵי שָׁנִים, פְּלוֹנִי שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בַּחֲצִירִי אוֹ בְּשָׂדֵי גִזְלָן הוּא, וְלַעֲתִיד אָנִי תוֹבֵעַ אוֹתוֹ בְּדִין. וְכֵן אִם אָמַר לָהֶם שְׂכוּרָה הִיא בִּידּוֹ, אוֹ מְשְׁכוּנָה, וְאִם יִטְעֵן עָלִי שְׂמִכְרָתִי אוֹ נִתְתִּי, אָנִי תוֹבֵעַ אוֹתוֹ בְּדִין. וְכֵן כָּל פִּיוֹצָא בְּזֶה הָרִי זֶה מִחָאָה, אָף עַל פִּי שְׁלֹא מִיחָה בְּמִדִּינָה זֶה שֶׁהַחֲזִיק בָּהּ זֶה. אָבֵל אִם אָמַר לָהֶן, פְּלוֹנִי שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בַּחֲצִירִי גִזְלָן הוּא אֵין זֶה מִחָאָה: שֶׁהָרִי רְאוּבֵן אוֹמֵר כְּשֶׁשָּׁמַעְתִּי, אָמַרְתִּי שְׂמָא חֲרַף אוֹתִי בְּלִבִּד, וּלְפִיכָךְ לֹא נִזְהַרְתִּי בְּשֹׁטְרִי.

יד. מִחָאָה בְּפָנֵי שָׁנִים; וְכוֹתֵבִין, אָף עַל פִּי שְׁלֹא אָמַר לָהֶם כְּתִבוּ. וְכִיּוֹן שְׂמִיחָה בְּשָׁנָה רְאוּשׁוֹנָה, אֵינּוּ צָרִיךְ לַחֲזוֹר וּלְמַחֹת בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה; אָבֵל צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּין מִחָאָה לְמִחָאָה, שְׁלוֹשׁ שָׁנִים גְּמוּרוֹת. לְפִיכָךְ צָרִיךְ לְמַחֹת בְּסוֹף כָּל שְׁלוֹשׁ; וְאִם מִיחָה, וְעַמֵּד שְׁלוֹשׁ שָׁנִים גְּמוּרוֹת, וְאַחֵר כֶּךָ מִיחָה אֵינָה כְּלוּם.

טו. הִבִּיא רְאוּבֵן עֵדִים שֶׁזֶה שָׁמַעוֹן בַּעַל הַשָּׂדֶה קִבֵּץ פְּרוֹת שָׂדֶה זֶה, וְנִתְּנָם לִי תַעֲמִד הַשָּׂדֶה בְּיַד רְאוּבֵן, וְאִפְלוּ טָעַן שֶׁשָּׁמַעוֹן מְכָרָהּ לוֹ אוֹ נִתְּנָה לוֹ הַיּוֹם: שְׂאֵלוֹ לֹא מָכַר אוֹ נָתַן לֹא הָיָה מִשְׁמֵשׁ אֵת רְאוּבֵן בְּשָׂדֶה זֶה, וְנוֹתֵן לוֹ פְּרוֹתֶיהָ.

טז. טָעַן שָׁמַעוֹן וְאָמַר, אֲמֶת הָיָה הַדָּבָר, וּלְפָרוֹת הוֹרְדָתִיו, וְשָׁלוּ הָיוּ הַפְּרוֹת, אָבֵל הַגּוֹף לֹא מְכָרְתִּי נְאֻמָּן, וַחֲזוּרְתָּ לְשָׁמַעוֹן, אֲלֵא אִם כֵּן אֶכְלָה רְאוּבֵן בְּפָנָיו שְׁלוֹשׁ שָׁנִים, וְלֹא מִיחָה בּוֹ כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ.